

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Vándorló erdő.

Debreczen, nov. 28.

A most beterjesztett költségvetésnek agrárpolitikai szempontból bizonyára legérdekesebb részlete az az 1.113,663 korona, amely a földmívelésügyi tárca jövő évi előirányzatában van fölvéve, és amely a kopár területek beerdősítésére, valamint magánosok tulajdonában levő erdők és kopárosodó egyéb területek megvásárlására van szánva. E tervekkel párhuzamosan pedig a földmívelésügyi kormány — amint értesülünk — az állam tulajdonában levő és mezőgazdasági művelésre alkalmas erdőket eladni készül.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni a tervezett intézkedések jelentékeny voltát. Magyarország földmívelési érdekei e tekintetben el'entétes irányokban hatnak: az egyik azt követeli, hogy erdőállományunk, amelynek a szoros értelemben vett gazdasági érdekeken túl messze kiható jelentősége van, nemcsak f'ontartassék, hanem a lehetőséghez, képest nagyobbítottassék is; ezzel szemben áll a másik érdek, hogy a mezőgazdasági művelésre alkalmas minden földterületet hasznosítsunk és gazdálkodásunkat a modern igényeknek és szociális kívánalmaknak megfelelőleg minél belterjesebbé tegyük. Ezzel természetesen nemcsak a föld jövedelmezősége emeltet-

nék, hanem alkalom nyílnék arra is, hogy számos földmivelő új keresetforrásokhoz jusson és földéhségét kielégítse.

Aki Magyarország mezőgazdasági viszonyait ismeri, az tudja azt, hogy éppen azokon a helyeken, ahol a magyar paraszt földszerzési vágya a legtűrelmetlenebb, ott akadályozza meg annak kielégítését egy-egy hatalmas erdőség, vagy más művelési ágban levő kötött birtok.

Nemzetgazdasági szempontból régén tisztázott kérdés az, hogy a korlátolt forgalmu birtokok számára a legkívánatosabb művelési ágazat az erdő, s e kívánalomnak harmónikus kiegészítése az, hogy az erdők lehetőleg kötött, illetőleg állami birtokok legyenek. Hazánk speciális viszonyai mellett nemzeti érdek is fűződik ahhoz, hogy azokat a felvidéki erdőterületeket, amelyek rohamosan kerülnek külföldiek birtokába, a lehetőség szerint az állam szereze meg.

Öntudatos földmívelésügyi politika nyilvánulását látjuk abban a tervezetben, amely a költségvetési előirányzat ezen említett tételében mutatkozik. Az állam tegye szabaddá bocsássa ki kezébl' azokat az erdőket, amelyek kiirtva jó földet szolgáltatnak a mezőgazdasági művelésre, s viszont szereze meg azokat a területeket, amelyek legalkalmasabban erdősítés által hasznosíthatók, s szereze meg azokat az erdő-

ket, amelyeknek f'ontartását közérdek kívánja, vagy amelyeknek a nemzeti vagyontól való kiszakításával az idegen invázió fenyeget.

Ezzel a kezdettel meg fog indulni az erdők vándorlása a másképpen is hasznosítható területekről azokra, amelyeknek legcélszerűbb kihasználására az erdőgazdaság a legalkalmasabb. — Főiszabadulnak olyan földek, amelyekből nagyobb jövedelem fog előállni és több ember szerezhethet földbirtokot; s viszont más területek a beerdősítés által szintén jobban kihasználhatók, amelyek eddig megfelelő művelés hiányában többé-kevésbé parlagon heverő tökének voltak tekinthetők. Gazdasági és szociális érdekek azonban azt követelik, hogy az eladásra szánt erdőket a kormány kis parcellákban a kisgazdáknak és birtok nélküli földmivelőknek adja el.

—y.

Pénzintézeteink állami ellenőrzése.

(Folytatás.)

Hát szolgáljunk városi példával, nagy-szabásu tippussal is.

Sopron ősi szabad királyi városban esett meg az immáron európai hírhedettségre jutott Schladerer-botrány. Európára szólónak

Tárca.

Dal.

Meghalni most? Nem, nem halandó!
Erdő, hogy itt minden mulandó.
A boldogság, a szerelem
Csak elvirágozik hirtelen.

Ejts könnyet és haladj előre!
Álom volt emlék lett belőle.
Málál sebed miatt sem ér,
A bánat is majd véget ér.

A míg szerelmesek vagyunk,
Két szem ragyog ránk égi lánggal;
Szívünk szolgálja az agyunk
Es nem törődünk az egész világgal.

S ha véget ér a szerelem,
Szellőcske fujta el a lángot;
Két szem lezárul hirtelen
Es elveszítjük az egész világot.

Rudnyánszky Gyula.

Színésznövendékek vizsgája.

Az Országos Színészsiskola első és másodéves növendékei vasárnap este, Csiky Gergely színművében, a Czifra nyomorúságban mutatták be magukat a budai várszínházban.

Mennyi reménység, mennyi álom, mely a várszínház korhadt színpadán ez estére

bearanyozza a világot jelentő deszkákat! A deszkákat, amiken annyi ut vezet — göröngyös és virágos — ama bizonyos csillagok felé!

Az Országos Színművészeti Akadémia növendékei ez estére a színház. Ok mutatják be tehetségüket a százszemű és százkaru óriásnak, a Publikumnak. A publikumnak aki él és életre kelt, szárnyakat ad es letaszít, — akiről különben, a kuliszák mögött, azt mondja Ujházi tanár ur a szepegő művészplántáknak: — Ostoba népség mit reszketetek? Nézzétek káposzta fejeknek a kövönset aztán megvan!

A szegény növendékek pedig sóhajtának! — könnyű a tanár urnak azt mondani!

Már napokkal a vizsga előtt nagy a hű hó az Akadémia növendékel között. Folyik a készülődés intézkedés, ruhakölcsönzés, néha sírás is vegyül a zajba, különösen a hölgyek részéről, de ezt nem lehet komolyan venni ilyenkor. S amilyen gyorsan közeledik a várva-várt este, olyan mértékben nő a — drukk!

A «szerelmes» ruhák után futkos, a bonvinánt a nyakkendőit pucolja benzinnel s ha a drámai hőst e kereszt-járó napok alatt szobája kontóval meri háborgatni tele terek kal har fogja rá Lár őrjöngéseit, a mitől a boldogtalan kecske nyavajássá ijedve rohan el persze fizetetlen számlával.

Hát a hölgyek? . . . Az aranyos, kaczer hamis szemű színész növendék kisasszonyok akiről különben elsősorban kellett volna megemlékeznem de hát, én nem vagyok va-

lami snájdig, udvarias riporter, hanem csak

egy vén medve, aki nem akar többé hálás pillantásokat és titokba adott puszkákat kiérdemelni. Mondom hát a hölgyek?

Oh, csupa szivdobogás faz egész életük a készülődés nagy napjai alatt,

Ruhát alakítanak, csipkét vasalnak, varnak, díszítenek, mialatt mondják a szerepüket s hamisan kacsinatnak egyebek hiján — a tükörbe s a nagy lázas készülődésben elérkezik a percz!

A percz, amilyen az életben csak egy van és több nem lesz! . . . Mert hiszen sok tapsot kap, sok diadalt arat egyik—másik pályán haladva, emelkedve ama első vizsga után. Sok virágot és összetört szívet hagy maga mögött elhervadva és megsemmisülve de az első publikum mámorító tapsát, ünneplését nem lehet sem elfeledni sem eltemetni soha, soha! Ez az első tavaszi napsugár ott tánczol, ez a lelket elandalító zaj ott zsong a rég megöregedett színész, vagy színész szíve körül s ha reá gondol mindig megdobogtatja azt a napról napra lassabban dobbanó öreg szívet!

Hej, mert nagy valami is ám az, mikor az ember úgy tudja a szerepét, mint a karika csapás, úgy ismeri a végszót, mint a miatyánkot és mégis vaczogó fogakkal áll a piszkos, poros kuliszák mögött. Es minden figyelme daczára sem hallja meg azt az átkozott végszót s mégis elfelejti szerepe első szavait, mikor a rendező a színpadra lödítja . . .

Csak akkor eszmél fel, mikor a sugó felharsogja annak a százszor megtanult, százszor elmondott szerepnek a kezdő szavait s a fénytől elbódult fejjel, gépszerűen kezd

mondom e botrányt, mert a minap már több angol lap is czikkezett róla.

Sopron városa 600-700 éves multtal dicsekszik.

Polgársága nagyobbára öröklött vagyonban ül, művelt, titkolódzó, bizalmatlan, zárkózott. A németiségnek, első sorban Bécsnek közgazdasági és kulturális hatása alatt áll. Fejlett viszonyokkal dicsekszik és tagadhatatlanul bizonyos felsőbbség érzete ömlik el rajta a magyarsággal szemben.

Van osztrák-magyar bankfőkjé, vannak tekintélyes pénzügyintézetek, nagykereskedők, nagyiparosok, vállalkozók. Béccsel erős, sőt a külfölddel is meglehetősen összeköttetései vannak.

Hitelviszonyai szilárdak.

S ez a város és ennek vezető társadalmi teljesen áldozatul esett egy Hessen-Kasselből, vagy Badenből — életrajzírói döntésére bizzuk, — ideszakadt iparlovagnak, Schladerer Alfréd a hetvenes évek elején Sopron város legelőkelőbb kereskedőjének ajánlatára az új földhitel- és építőbank igazgatójává lesz.

Megszeretik, szerepet játszik, lesz belőle minden soproni intézetnek tanácsosa, minden régi és új vállalat lelke, városi képviselő, a soproni német izü koteriák vezetője, szabadelvűpárt oszlopos tagja, választások rettegett intézője. Sopron város gyengébb idegzetű polgárai valósággal meghunyászkodásig menő tisztelettel, sőt alázattal tekintettek fel a város öme kitünőségére. Kicsibé mult, hogy a derék polgárt meg nem memesítették — magyar demokrata közfogás eszménye szerint.

S ez a kitünő férfit, ez a köztisztelőnek örvendő pénzügyi zseni husz év óta csalt, készítette a hamis mérlegeket, okiratokat hamisított, sőt lopott.

1881 ben a bankja már teljesen eluszott. Ha akkor számol fel a részvényesek már egy rézkrajczárt sem kaphattak volna. S ez az 1881-ben már tönkrejutott intézet csak 1901 ben kerül csődbe. 20 évig csalta a vi-

darálni, hadarni s ha tehetsége van — felmelegedni és beleélni magát szerepébe.

Es ha jön a taps, óh de milyen édes! Milyen bátorságot öntő, milyen vérpezsdítő ez ilyenkor. Hogy szeretné azt a kedves publikumot végig végig csókolni!

Nagy valami ám ez! Mert a „gyermek” lép ki a színpadra és mindjárt „emberré” kell néki válnia: s világba lép ki, ahol mindenki a maga láoán jár. A világba, ahol nem lehet megismételni semmit, ha egyszer rosszul játszottunk, mint ahogy nem lehet megismételni az elmúlt ifjúságot és az első szerelemet!

S ha legördül a függöny és vége a komédiának, a lenni vagy nem lenni Hamlet-féle töprenkedésre maga az élet felel meg. — jobban mondva a színészszereződött ügynök, akinek egész előadás aiai tojás-lánczói jár a szeme az előadó növendékek és a publikum között. Sasszemekkel nézi és figyel, — nem a növendékekhez tartozó potyajegy egyes rokonokat, akik rettentő tapsorkánokat rögtönöznek a család „művész” csemetéjének, hanem a nagyfejűeket, a színi kritikusokat.

S ha látja, hogy egy-egy ügyesebb előadó tetszik a kedves, deresfeju poétának az Ábrányi Emil urnak, vagy Kacziány Géza urnak, akkor bizonyos, hogy az a növendék nem marad szerződés nélkül. Sokszor előa-

lágot Schladerer! Minden üzleti év végén megjelent a tetszetős mérleg 48-56 vagy hasonló ezer koronányi nyereséggel, a bank büségesen megfizette az adóját, az igazgatóság pontosan felszedte a maga jutalékát, a bank áldozott a közügy oltárára, 1 százalékkal magasabb kamatot fizetett a betétekre szóval a virágzó egészség képét mutatta.

Az igazgató tanácsosok és a felügyelőbizottság tagjai a város legtekintélyesebb férfiai és a soproni társadalom döntő tényezői.

A polgármester, a szabadelvűpárt elnöke, egy városi tanácsos, a kereskedelmi és iparkamara volt elnöke, tekintélyes nagyiparosok stb. vitták a felügyeletet.

Azaz, hogy kellett volna vinniök, mert ők is feltétlenül, vakon bíztak az igazgatóban. Oly rendületlen volt a bizalom, hogy a bank alelnöke akárhányszor a pénztár ellenkulsát az igazgató kértére akár cselédjével is elküldötte neki. Az igazgató ur te hát duskálkodott a közbizalomban. Csakugy özönlöttek hozzá a betétek.

Ezekre a betétekre csakugyan nagy szüksége volt az igazgató urnak. — Fedezte vele óriási titkos börzevesztéseit, fizette belőlük évek során át az irigyelt 10 százalékos osztalékot, az adót, az igazgatói jutalékot, háztartását, passzióit.

Nem akadt meg semmi bajban, mert nem riadt vissza semmi még oly büzös üzlelemtől sem.

Ha aprópénzre volt szüksége, becsátott ki fedezetlen pénztári jegyeket — az ég tudja mily összeg erejéig, vagy nyomtatott hamis elsőbbségi kötvényeket, eladta vagy zálogba vetette hamisítás útján Sopron városának, 1 millió koronás vinkulált szegényalapítványát, kicsalt barátaitól jó hitelű részvényeket sőt, uram bocsá meglopta nagy összeg erejéig jötevéjét, a városnak egy előkelő uri hölgyét is.

Igazgató tanács és felügyelő-bizottság természetesen nem is álmodtak arról, hogy egy világraszóló csalónak áldozatai. Csak alárendeltjei tudtak róla, de ezek rabszolgái és büntársai voltak.

dás után rögtön megkínálja a fiatal művészt s ha csak lehet nem ereszti ki a körme között.

Persze másnap van nagy ujságmészárlás a „művész” urak részéről. Érthető, hogy szörnyű kíváncsiak a játékaikról irt kritikára S ha rosszul játszott a jeles férfit és lesajnálták, bizonyosan a kritikus a számár, a hülye és sohasem ő az ügyetlen, a tehetség nélküli. Hanem ha dicsérik, óh az más! Tágrányilt szemekkel olvassa azt a pár szót, ami a rövid kritikából reátartozik, elolvassa négyszer ötször. Mit ötször? El ötvenszer, százszer, míg csak minden betűjét letéve nem tudja!

Igen. Így van ez. És szép is ez, a pálya tavasza. A sok álom és remény, ami meg-aranyozza a jövőt, amit ifjúságunk kezdetén ragyogó szálakból olyan szépen megszövünk. Csak az a szomorú, hogy később fájó szívvel kell belátnunk, miszerint megcsalt bennünket a tavasz!... S lassanként megfakulnak a színesz álmok, a remények légvárait halomra dönti a durva való s mire oda-értünk, hogy a nyugdíjért kell folyamodni, már semmit sem hiszünk, már semmit sem várunk. Eltűnik a tavaszi napsugár és elshannak az illúziók, nem marad velünk csak a szürke, komor élet és egy rakás keserű emlék! Aztán leeresztik a függönyt és vége a komédiának!

Végre megjött a keserű felébredés. A város legnagyobb cégének főnöke, a ki nagy bszegig volt a bank adósa, meghalt. A cég fizetési nehézségei végre megakasztották a további gonoszságokat és kiputtantották a 20 éve feltve őrizett nagy titkot. Kísült minden. Részvénytőke nincs, a letáltak elűntek, a pénztári jegyek fedzetlenek, értéketlenek, semmi, semmi sincs — de 6 fél millió korona hiány.

A botrány országossá, sőt európaivá nőtte ki magát.

Megrendítette a piacot, tőkre tette hosszú időre Sopron városának helyi és külső hitelviszonyait és rettenetes pusztítást vitt véghez a soproni társadalomban és ennek erkölcsi hitelében.

Hogy is ne!

Egy város, melynek hivatalos és társadalmi előkelőségei vizsgáló bíró, ügyész és törvényszék kezei közé kerülnek.

Szégnyennel tetézve, állunk a közvélemény előtt.

Nem szeretném magamat balmagyaráztatnak kitenni. Nincs a városban senki, aki ezeket az uri embereket csak a legparányibb részben is bünrészeseknek tartaná.

Tiszták, hiszen legnagyobb részük saját vagyonát is veszti az utolsó fillérig.

De vétkeztek — hogy hittek, vétkeztek, hogy nem gyakorolták az ellenőrzést törvényszabta mértékben és szigorúsággal.

Rettenetesen bünhődnek, a fellázadt társadalom elsöpri őket. Vagyont, egy hosszú becsületes élet küzdelmeiben szerzett nevet, közbecsülést, mindent veszítenek. Megsamisulásuk tragikus és teljes.

Ime, tisztelt közönség a harmadik kép.

Az első a megyeiség a második a föld népe, a harmadik a fejlett, művelt városi társadalom köréből. Folytathatnám, fájdalom, vég nélkül, mert Magyarország hálás talaj a hiszékenység kizsákmányolására, de nincs szükség további fejtegetésekre.

A körtünetek, a betegség okai kétségbeejtőn ugyanazok mindig és mindenütt: a

Hanem hát szóljunk valamit magáról a vizsgáról is.

A »Czifra nyomoruságban mutatkoztak be a növendékek s mivel e Csiky féle darab színvonala nem áll túl magasán fölöttük, jobb benyomást tettek, mint a mulkor, amikor Augiez drámájában léptek föl.

A társadalmi rajz finomsága és a dialogok szellemessége helyett itt inkább a burleszkbe csapó komikum és az egyszerűbb érzelmesség dominál. Művészi kidolgozást követelő jellemek, komplikált lelki állapotok nem teszik kemény próbára a színész-növendékek fejletlen talentumát.

A vasárnapi előadáson feltűnést keltette L. Irén másodéves növendék, aki Mézesné, a meggazdagodott szakácsnőt adta, kivüle Jezer-nitzky Sári és Kondrát Ilona kisasszonyokat sorolhatjuk a színpad sokat ígérő reménysegei közé. De még nekik is szorgalmasan kell tanulni s különösen őrizkedni azoktól a kiczirkalmazott théatralis mozdulatoktól. A férfi növendékek közül figyelmet keltettek Gonda István, H. Pajor Ferencz, Sik Rezső és Biró Gábor.

Birót kivéve nem sokat ígér egyik sem. Hanem ezt a Biró Gábort az isten is színésznek teremtette.

Öröm volt nézni ahogy Mádi Simit, a tiszteletbeli segédfogalmazót adta, mert olyan kedvesen, annyi diszkreczióval játszott, ami

nagy közönséget, az ellenőrzés

Magyar Csákyszalmá

A jó is senki, neki

Azaz, dik a törvény

törvény min

A nyilv

latok mind

legüket bek

az illető bir

aljegyzőnek

sul vétetik

A boe

Az ang Mall Gazett

dását némi

lépnek fel,

kapnak a k

Alitól meg

értésitést k

»A bá

rok részér

a Delagoa

ki. A szá

czimére é

ként nem f

jelölve

Majd

sitést a kö

— Ho

becsempés

tok teljes

midőn czi

hajó meg

akadás né

beszél he

Egy

le a becse

— M

ily vállalk

gos részly

pasztaltan

egy kitozt

volna.

Ábrá

nagy közönség hiszékenysége, könnyű vezethetősége, a pajtáskodás és ennek alapján az ellenőrzés teljes hiánya.

Magyarország népének pénze valóságos Csákyszalmája.

A jó istenen kívül nem vigyáz arra senki, neki pedig sok a gyermeke.

Azaz, hogy hacsánatot kérek — önközik a törvény. Igen a törvény. Oh, a böcs törvény minden szépen elrendez.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok minden üzleti év végén vagyonszerlegüket beküldik a törvényszékhez, a hol ez az illető bírónak kiadatik, általa esetleg egy aljegyzőnek átültetik, a ki által tudomásul vétetik és irattába tétetni rendeltetik.

(Vége köv.)

A boerek szabadságharcza.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 28.

Az angol lapok — többek közt a Pall Mall Gazette — hogy Németország felháborodását némileg ellensúlyozzák, azzal a váddal lépnek fel, hogy Németország segítségével kapnak a boerek fegyvereket és felszerelést. Állítólag megbízható forrásból a következő értesítést kapta a lap:

»A háború első időszakában a boerek részére fegyvereket hozó német hajók a Delagoa és a Czethal öbölben kötöttek ki. A szállítmányok a német gyarmatok címére érkeztek. Persze a ládák tartalmaként nem fegyver, nem puskapor volt megjelölve.

Majd a Németország ellen irányuló értesítést a következőképpen folytatta:

— Hogy lehet most fegyvert Dél-Afrikába becsempészni? Nagyon könnyen. A déli partok teljesen elhagyottak; ha a kellő időt, midőn czirkáló hajók nem járnak arra, egy hajó meg tudja választani, — minden felakadás nélkül kiköthet egy már előre megbeszél helyen.

Egy angol lap a következőképpen írja le a becsempészést:

— Magam is több ízben vettem részt ily vállalkozásban, — közli a lap egy állítólagos résztvevő tollából — de soha nem tapasztaltam semmi nehézséget. A benszűtöt-

egy kifosztott tehetségnek is becsületére vált volna.

Ábrányi Emil, Kaczisany Géza s általában az összes fővárosi lapok színi kritikusa a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak róla.

Ez a Bíró (Brinke) Gábor, különben minket debreczenieként annyiból érdekel jobban, mert idevaló fiú; Brinke Ede kir. ítélőtáblai irodatiszt fia.

Azok a kik személyesen is ismerik Bíró Brinkét egy csöppet sem csodálkoznak mostani sikerén, mert Bíró-Brinke nem csak mint színész, de mint magán ember is egyike azoknak az isteradta színész tehetségeknél, akik el tudnak mulattatni egy egész éjszakan át akármilyen társaságot és kifogyhatatlan humorukkal a holtat is megnevettetik.

Bíró Brinkét színésznek predesztinálta tehetsége, m o d o r s, hangja s egykor kiforrva, bizonyosan egyike lesz a magyar színi nézet legjelesebbjeinek.

Különben a tehetséges fiatal művész ígéretét bírja Komjáthy igazgatóknak, aki még ez év folyamán vendég szerepeltetni fogja, hogy bemutatassa tehetségét szülő városa közönsége előtt.

Vay Mór.

tek mind a mi kezünkre jártak, — és mint előőrsek, kének messze elől voltak. Ha bármily veszély fenyegetett, mi hamar értesültünk, és így könnyen intézkedhettünk. A partra szállított dolgokat azután gyorsan továbbították az egyes kommandókhöz. A gyorsaságban rejlik a boeroknak nagy ereje. Bámulatos, hogy mily lassuak az angolok, és nem is sejtik, hogy a boerok mily furfangal harcolnak.

Például arról sincs fogalma az angol hadvezetésnek, hogy mikor az angolok lovakat szállítanak, a loápolók között mindig van néhány boer is, mert az amerikai rakodó helyeken, hol az angol hadseregnek szállítandó lovakat a hajókra vezetik, vannak boer ügynökök, kik segélyére vannak a vállalkozóknak. A patraszállítás előtt néhány nappal a lovakat beoltják és így ezek hasznavehetetlenekké válnak.

Hogy mindebből mennyi igaz, azt nem tudjuk; nem lehetetlen, mert hisz a boerok sok élelmességgel és még több ravasszággal védekeznek, de az sem bizonyos, hogy ez az egész »értesülés« csak koholmány, és az a ezéja, hogy az angolok tehetetlenségét szépitgesse.

Annak idején mi is közöltük, hogy az angolok foglyul ejtett boer asszonyok és gyerekek mögül löttek a boerokra. Ezt az értesítést az angol kormány mind ez ideig nem czáfolta meg. Csak most, hosszú idő után szólal meg Kitchener — és természetesen az egészet tagadja.

Meggyilkolt leányok.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 28.

Megrendítő eset történt — mint nekünk írják — vasárnap este Poruba község közelében.

Laristyan Mari és Révaj Éva porubai leányok még két évvel ezelőtt elkerültek szülő földjükről és Budapestre mentek a hol kőművesek mellett dolgoztak, mint napszámosok.

Most, hogy a tél beállott s az építés szünetel, a két leány elhatározta, hogy haza megy. Kivették a posta-takarékpénztárból a megtakarított pénzüket s azzal felültek a vonatra hogy haza utazzanak.

Ruttkán egy előttük ismeretlen emberrel és egy régi leány pajtásukkal kerültek egy fülkébe a vonaton s ezekkel utaztak egész Tepláig.

Utközben a két leány elbeszélte barát-nőjüknél, hogy mennyi pénzt takarítottak meg és hogy most azt hazaviszik a szüleiknek a kik nem is sejtették megérkezésüket.

Ezt a beszédet hallotta egy velük együtt utazó ismeretlen ember is a ki midőn a két leány Teplán kiszált, — szintén elhagyta a köcsit s leányokhoz csatlakozott. Azt mondta hogy ő is Porubára igyekszik.

Már sötétedni kezdett mikor elindultak Tepláról gyalog, hogy Porubára menjenek. A leányok még örültek, hogy kísérőjük akadt s nem sejtették a veszedelmet a mi rájuk várt.

A mint az erdő felé értek az ismeretlen ember észrevétlenül kirántotta a bicskáját s azt az előttehaladó Laristyan Marinak az oldalába dőfte. A megszurtt leány sikoltására a másik két leány futni kezdett de a gyilkos utánuk ugrott s elkapva Révaj Évát a nyakába dőfte a kést.

A két leány elesett s ekkor a gyilkos

nem üldözte tovább a harmadik leányt, — hanem a két áldozatnak a pénzét elvette s azzal elmenekült az erdőbe.

A megmenekült Szedlián Anna a mint a faluba ért elmondta az esetet. Többen a két leány segítségére siettek de csak Révaj Éva még életben a kiazonban a sok vérzés következtében mire a faluba értek szintén meghalt. A gyilkost keresik mindenfelé,

Debreczen város közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 28.

Debreczen város törvényhatósága ma tartotta novemberi rendes közgyűlését a városháza nagy tanácstermében Dégenfeld József gróf főispán, elnöklete alatt. A gyűlésen — talán egyes fontosabb tárgyak iránti érdeklődésből — szép számban jelentek meg a bizottsági tagok.

A gyűlés első tárgya a polgármester jelentésének felolvasása volt. Előbb az 1901 évi szept. és okt. hónapokról szóló jelentés olvastatott fel, majd az 1900 évre vonatkozó statisztikailag feldolgozott jelentés, Fejér Ferencz szólal fel a rendőrségnél letartóztatott egyének számáról s ezt az október 17-iki választásnak tulajdonítja. A rendőrséget hibáztatja s azt mondja, hogy a rendőrség nem állott hivatása magaslatán. Dicséri a százados magatartását és azt mondja, hogy ennek köszönhető, hogy vér nem folyt. Konkrét indítvánnyal nem áll elő, csak nem akarta, hogy ez a dolog elő ne kerüljön.

Polgármester nem emlékezik, hogy Debreczenben az alkotmányos élet óta ilyen eset történt volna. Ez olyan véletlen volt. De nem is volt ez olyan nagy eset, mint a hogy a lapok annak idejében elhirdették. Kéri a jelentés tudomásulvételét. A közgyűlés tudomásul vette.

Ügvrátrányjegyzéket a közgyűlési megbírálosokról Komlóssy Arthur főjegyző olrasta fel jelenti, hogy az önkéutes iskola ügye már a gyűlésen előkerül. A vagyonteltár megállapítására 1902. évi januári közgyűlést jelzi.

Szántó Sámuel ez ügvrátrányjegyzék utolsó pontjára nézve javasolja, hogy ezt ne január, hanem december hónapban terjesszék be. A közgyűlést ezt elfogadja.

Ezután Dr. Fejér Ferencz bizottsági tag interpellációja került színre a színház kijárásának szaporítása tárgyában.

Fejér Ferencz dr. megokolja interpellációját, melyre a polgármester válaazolt. Elmondja, hogy a Ring-színház égése óta anynyi intézkedés történt Debreczenben a színházról a közönség biztonsága érdekében, hogy ez a kiadást már szinte megunta a várost.

Aczél Géza szintén arról beszél, hogy a debreczeni színháznál bőven van kijárás és így feleslegesnek látja több kijárás nyitását. A nyert felvilágosítás tudomásul vétetett.

Ottó cs. és kir. főherczeg megköszönő leirata tudomásul vétetett.

Belügyminiszter rendeletben tudatja a várossal, hogy a 9 ik gyógyszerárt engedélyezte s azt Radikovics Géza gyógyszerésznek adományozta. A tanács javasolja, hogy egy év alatt intézkedés történjék a gyógyszer felállítására érdekében. A közgyűlés a javaslatot elfogadja.

A belügyminiszter a város részére szükségelt papír és írószert szükségletek beszerzése tárgyában hozott határozatot feloldotta és elrendelte, hogy új árlejtés tüzessék ki. A tanács erre azt a határozatot hozta, hogy a leirat tudomásul vétetik s újabb verseny tárgyalás tüzessék ki december 15-ikéig be zárólag, mely három évre szól. A javaslat elfogadtatott.

A Dunaföldvári—Debreczen—M. Sziget

tantervvel ut kiépítése ügyében a kereskedelemügyi miniszter a hozott határozatot jóváhagyta. Ugyancsak a Debreczen H. Bősör ményen at a Szabolcsmegyében fekvő vas kapuig vezető traszversális utnak Hajdúvár megye közönsége által kívánt kiépítése is jóváhagyatott. A tanács az utak kiépítésére az utadópénztár terhére megbizatik. A tanács az utadópénztár terhére 60.000 koronával járul az utak kiépítéséhez.

Lengyel Imre, Balogh Mihály, Aczél Géza és Benedek János felszólalása után a tanács javaslata elfogadtatott. A tokaji ut ügyében kiküldendő tagoknak megbizattak a polgármester és a főmérnök.

Dr. Bakonyi Samu a napirendben szól a indítványozza, hogy a 8 ik pont után a 25 ik pont vétessék elő.

A belügyminiszter leiratában a városi gyámpénztár 1900-ik évi mérlegét jóváhagyta. A közgyűlés ezt tudomásul vette.

Pécs és Kolozsvár sz. kir. városok átirata a tisztviselőknél a köztelviselésbe való bevonása tárgyában.

A tanács előterjesztését elveti a közgyűlés és kimondja, hogy Pécs és Kolozsvár városokhoz csatlakozva feliratot intéz a miniszterhez.

Következett a 12 pont, az esküdtbírókokról szóló 1897. évi XXXIII. t. cz. 14 és 15 §-ai értelmében alakítandó bizottságokba a bizalmi férfiak megválasztása. Megválasztottak az ajánlottak: Lengyel Imre, Dobieczy Sándor, Kardos László és L. Nagy Bálint.

25 Tanácsai jelentés a szükséges városi létesítmények s ezek költségeinek fedezete tárgyában első helyen említi fel a tanács a vízvezetési és csatornázási műveleteket, melyre 2 millió 700.000 koronát, második helyen az ispotályi lapos rendezését melyre 190.000 koronát, harmadik helyen a gazdasági intézet betelepítését, melyre 50.000 koronát szavazott meg a közgyűlés. Az erdősegek rendezése, a vasutátalakítása, a Csere szabályozása, a gázipar ügye következnek ezután. Az önkéntes iskola Debreczenbe hozatala ügyében 43 ezer koronát szavazott meg, a mult közgyűlés, a Salétrom kaszárnya rendezésére 600 ezer koronát. A katonai csapatkórház kiépítésére soroztatott 160.000 koronát. Jelenti a tanács, hogy a helyi pénzügyintézetektől 360 ezer koronát vett igénybe a házipénztár. Házi kiadások fedezésére megszavaztatott 173 ezer kor. és így 4.476.413 koronára míg az első csoport költségtétele.

A közvilágítási vállalat házi kezelésben tartására soroz a tanács 1 millió 200.000 koronát, homályos célokra 400.000 koronát, a sertéskereskedelem régi virágzásának emelésére a sertésvásártér kibővítésére 70.000 koronát, iparostanoncz iskola felállítására 80.000 koronát, a temető rendezésére 220.000 koronát, a város birtokain emelendő gazdasági épületekre 200.000 koronát, a helyi érdekű vasut kiépítésére 100.000 koronát, a városháza középső részének átalakítására 50.000 koronát, a közokmányokra 240.000 koronát, a huszárlaktanya kiépítésére 273.000 koronát, művelődési célokra 100.000 koronát, a bábaképző intézetre 120.000 koronát, s így a második csoportra 3 millió 300 ezer koronát, összesen tehát 7 millió 707 ezer koronát soroz a tanács. Ezen kiadásokkal szemben bizonyos jövedelmek szolgálnak fedezetül néhány százezer korona értékben. A nagy kölcsön ügyében az ismert módot jelenti Vecsey, az előadó, melylyel jelentése véget is ér.

Kenézy dr. ajánlja, hogy a jelentést vegye a tanács javaslataknak, tüzze ki a legközelebbi közgyűlés tárgyánál s küldjön ki 25 tagu bizottságot arra, hogy a kérdés teljesen megvilágítva kerülhessen vita alá.

A tárgyhöz többen szelők a vita

mind szélesebb medrűvé vált, úgy, hogy ez a közgyűlés egész mai idejét igénybe vette. A gyűlést holnap folytatják.

NAPI HIREK.

— A szegényügy a vidéken. Gyakran történik, kivált az utóbbi időben, hogy vidéki városok Debreczen mintájára iparkodnak rendezni a szegényügyet. Most legújabbán Szatmár város tanácsa nevében a polgármester azt írja Debreczen tanácsának, hogy «a szegények ellátása évről évre nagyobb összeggel nehezedik a háztartásukra miéért is a törvényhatósági bizottság a szegényügy rendezését határozta el. Ennek folytán kéri a város tanácsát, hogy a szegényügyre vonatkozó szabályrendeletet engedje neki át.» Természetesen azonnal megfélelték ennek a kívánságnak.

— A közönséghez. Az Erdélyi Kárpát Egyesület, mint hazafias célú intézmény a Nemzetiségek közé beékelte székely testvéreink érdekében mentőkeziöt indított s a terve kivételére a legcélszerűbb adományt is szívesen fogadja. Hogy az adakozást megkönnyítsük, tudatjuk olvasóinkkal, hogy szerkesztőségünk is elfogadja a célra adományokat és azokat nyilvános nyugtázás mellett illetékes helyre juttatja. A ki teheti, adakozzék a magyar testvérek megmentésére.

— Letartóztatott ügynök. Körülbelül két hete, hogy Nagy Károlyt, a ki nem kevesebb, mint ötvenkilecz kaucezióikkasztást követett el, letartóztaták. A vizsgálat során megállapították, hogy Nagynak az áldozatokat Barabási Lajos ügynök szállította. Barabásit mára maga elé idézte dr. Perényi Gábor vizsgálóbíró és rövid kihallgatás után őt is vizsgálati fogságba helyezte.

— A vasut és a vasárnapi munkaszünet. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter tegnap terjesztette a Ház elé azt a rendeletet, a melylyel megengedi, hogy a gyorsaruk fuvarozása, felvétele, kiszolgálása, valamint sörnek, élő baromfinak, romlékony természetű élelmiszereknek fuvarozása s elszállítás céljából teherárúként érkező ily cikkekben álló küldemények kiadása vasárnapokon és Szent-István király napján déli tizenkét óráig történhessék. Kiadták a közigazdasági bizottságnak.

— Rejtélyes gyilkosság. Szigetvárról írja tudósítónk: Az itteni főszolgabírói hivatal és csendőrséget rejtélyes gyilkosság foglalkoztatja. A szigetvár — kaposvári vasút terrecseny pusztá megálló helyén Medve József vasuti őr látta el a szolgálatot. — Vasárnap este családjával vacsoránál ült, mikor kívülről valaki hangos szóval kihívta. Medve mi rosszat sem sejtve, engedett a hívó szónak. Erősen havazott egész napon át. A bent ülők neszt nem halottak és azt hitték, Medve tovább ment az őrháztól azzal aki kizöli totta. Mikor fél óra is elmúlt és még sem tört vissza Medve, keresésére indultak. — A hold fényénél csakhamar rákadtak a keresetre. A hidmérleg mellett találták meg holtan, átlótt koponyával. Azonnal jelentést tettek a szigetvári főszolgabírói hivatalnál és Hegyessy János főszolgabíró az egész csendőrséget mozgósította, hogy világosságot derítsen a rejtélyes gyilkosságra, de ezideig eredménytelenül. Senkinek sejtelme nincs

arról, ki ölhetette meg azt az igénytelen, szegény embert, aki soha senkit nem bántott, mégis igen valószínű, hogy bosszúak esett a szerencsétlen ember áldozatul, mert a mi rajta volt, óráját, pénzét a tettes, vagy tettesek nem bántották.

— Öngyilkos fakeskedő. Bauer Miksa nagykanizsai fakeskedő tegnap délben föl akasztotta magát irodájában. A tettet neje vette észre, aki férjét ebédre akarta hívni, de az ajtót zárva találván, benézett az ablakon és ott látta férjét az iroda közepén egy kötélen függve. Betörték az ajtót és a kötelel elvagták. Az öngyilkos még hörgött, kezeivel levegő után kapkodott, de nyomban kilehelte lelkét. Bauer már 4 évvel ezelőtt öngyilkossági szándékából meglötte magát, de sebet kiheverte.

— Leesett az álványról. Az új piacz téren épülő Szesztina háznál tegnap szerencsétlenség történt. Az ott dolgozó Bodnár József kőműves segéd leesett az álványról. Bodnár az esés közben a hátán és a mellén szenvedett súlyos sérüléseket. A szerencsétlenül járt kőművest Dr. Engel Ignác részesítette a első orvosi segélyben, aztán elszállították a csapó külvároson levő lakására. Később Bodnár oly rosszul lett hogy hozzátartozói a közokmányba vitték.

— Casino estély. A debreczeni casino, vigalmi bizottsága által, a folyó 1901 évi december hó 7 én, szombaton, a casino helyiségeiben, társas vacsorával egybekötött táncestélyt rendez, melyre — minthogy ez estélyre külön meghívók nem küldetnek szét: — a T. casino tagokat és családjukat ez uton hívja meg a választmány. — A társas vacsora kezdete este fél 9 órakor, — étkezés étlap szerint.

— Elaludt a járdán. Kerékgyártó József tegnap nagyon jól mulatott mert mikor az utcára ért elhagyta az ereje és végig terült a járdán. A rendőrök észrevették a részeg embert és hamarosan elvitték a dutyiba, hogy ott folytassa tovább az álmát. Ott az tán némileg magához tért és elmondta hogy a mulatás közben a lovát és szekerét valahol elhagyta és most nem tudja hogy hol keresse. Ekközben ismét erőt vett rajta az álmom úgy hogy vissza kellett tenni a dutyiba. Mielőtt a dutyiba tették volna a rendőrök megfosszították előbb minden ingóságától ne hogy majd ott vegye ki valaki. Találtak a szobában 107 forintot a melyet meg kizsabdul őrizet alá vettek. Majd ha kialudta a mámorát t lán tudni fogja, hogy hol hagyta el a szekerét.

— Az ital áldozata. Egy szerencsétlen természetű nőről van szó, aki nagyon szereti az italt és annyira lerészegedik tőle, hogy epilepsiába esik. Tegnap este a rendőrség az utcáról pakoltatta hordágyba Nagy Esztert, az említett nőt. A részegségtől kitért rajta az epilepsia s magánkülvül állapotban vergődött a földön. Hordágyra tették a szerencsétlent s beszállították a közokmányba.

— Megvert szobaleány. Galik Mariska szobaleány tegnap feljelentést tett a házmaster neje ellen. A házmasterne megverte mert kosárral mert menni a fölépcsőn. Orvosi látleletet és mutatott föl a bizonyítást, hogy Galik Mariska könnyű testi sértést szenvedett. A rendőrségen fölverték a leány panaszát és a házmasterne ellen megindították az eljárást.

— Vasuti vasuti altisztek polg. hatott. tésére ország új intézmény Otthona ezim altisztkar érd leg és anyagil által hatható megemlítettük, czéljával tüzte és családjaik a társaséletet, jui szellemet később egy n góknak bárm utbaigazítása honnak a ma szes vasutak megemlítettük, közgyűlést de

— Kecsk is akadt egy vállalkozott r sikkasztó Kec zsef bórkeres beállított a f

— Adja és én elhoz most Brassó rendőrt, hát ismét megje

— Jelen ott. Egy héti elköltöttem a foghatam m Hanem gatta:

— Csak őrt adnak u

— Öss lenet játszó városi szinh kardjával ősdőt, a miéretzni, mivel A véres eskatonai hat vizsgálatot.

— Meg hétést törté műhelytele ből hogy u vásárlásnal árat. Alig régi harag támadta. A sek Mihály tak Szecsák ték. A me próbált dü az érte el két munk csánstkyt nagy nehe a hol egéküti. Mik fölment a bejelentet rőtőta me támadó e

— A tása. A n költségek szegő for érdekes

— Vasuti altisztek országos otthona. A vasuti altisztek egy, a saját érdeküket istápolitikát látott központi szervezet megteremtésére országos mozgalmat indítottak. Az új intézmény a »Vasuti Altisztek Országos Otthona« cím alatt hivatva lesz a vasuti altisztek érdekeit minden téren, erkölcsi leg és anyagilag, az egyesülésben rejülő erő által hathatósan támogatni. A tervezetből megemlítjük, hogy az alakítandó »Otthon« céljával tüzte ki a támogatásra szorult tagok és családjaik részére segélyalapot teremteni, a társaséletet, a közművelődést és a hazafit szellemet ápolni, a fejlődéshez képest később egy menedékhelyet létesíteni, a tagoknak bármely ügyben helyes tanácsot, utbaigazítással szolgálni. Az alakítandó Otthonnak a magyar korona területén levő összes vasutak altiszteit tagjai lehetnek. Végül megemlítjük, hogy ez ügyben az alakuló közgyűlést december hó 8-ára tüzték ki.

— Kecskeméthy nyomozója. Debreczenben is akadott egy ember, aki tiszta jóakarattal vállalkozott rá, hogy kézrekeríti a félmilliót kikkasztó Kecskeméthy Győzöt, Lakatos József bórkereskedő volt ez, aki a múlt héten beállított a főkapitányhoz a szavakkal:

— Adjanak mellém egy rendőrbiztost, és én elhozom Kecskeméthy Győzöt, aki most Brassóban mulat. — Nem adtak neki rendőrt, hát elment maga Brassóba. Tegnap ismét megjelent a főkapitányi hivatalban.

— Jelentem alásan, megjöttem, mondá ott. Egy hétig lóttam, futottam Brassóban, elköltöttem egy esomó pénzt, és mégsem foghattam meg Kecskeméthy.

Hanem azért még most is azt hajto gatta:

— Csak mégis jobb lett volna, ha rendőrt adnak mellém!

— Összevagdalt jegyszédő. Botrányos jelenet játszódott le tegnap este a bécsújhegyi városi színházban. Egy huszártiszt ugyanis kardjával összevagdalta a színházi jegyszédőt, a miért ez vonakodott öt helyére vezetni, mivel az előadás már javában folyt. A véres eset roppant feltűnést keltett s a katonai hatóság megindította a legszigorubb vizsgálatot.

— Megtámadták az utcán. Még a múlt héten történt hogy Szecsán szky János műhelytelepi kovácmester kiment a lakásából hogy újságot vegyen. Ennek az újság vásárlásnak azonban nagyon megadta az árát. Alig ment el a lakásából mikor két régi haragosa, a kik az uton lesték, megtámadta. A két támadó Plaizs Gyula és Blassek Mihály műhelytelepi munkások rárohantak Szecsán szkyra és bottal agyba főbe verték. A megtámadott kovácmester védekezni próbált dühös támadói ellen, de ezzel csak azt érte el, hogy még jobban elverték. A két munkás mikor már meguntá verni Szecsán szkyt elmenekült. A megvert ember nagy nehezen aztán a lakására vándorogott a hol egész mostanáig súlyos betegesen fekvő. Mikor aztán már jobban érezte magát, fölment a rendőrségre és ott a két támadót bejelentette. A feljelentés után a rendőrség rögtön megindította a vizsgálatot a két utcai támadó ellen.

— Amerikába vándorolt magyarok támogatása. A miniszterelnök tárczájának jövő évi költségelirányzatában ötvenezer korona összegű fontos új tételt vett föl a következő érdekes megokolással: »Ugy az ország-

gyűlésen, mint a sajtóban nyomatékosan nyert kifejezést ez a kívánság, hogy a külföldre különösen Amerikába vándorolt magyar honpolgárok az idegenben is megfelelő támogatásban részesíttessenek s a magyar haza részére megtartassanak s az iránt minden megtéessék, hogy nemcsak a boldogulni nem tudó egzisztenciák térjenek vissza, hanem a künn szellemi és anyagi javakban gyarapodott egyének is. Ez az ötvenezer korona többlet kizárólag erre a célra fog felhasználatni.«

— Dinamit-merénylet. Borska községben Markovics Hers jómódu kereskedő házanak aolakába két dinamittöltényt tettek. A töltények este 11 órakor felrobbantak. Az ablakok és a szobában levő üveg és porcellán edények darabokra törtek, de a szobában alvó Markovicsnak és feleségének semmi baja sem történt. A merénylőnek még semmi nyoma.

— A javíthatatlan. Füzfaidia a börtönben töltötte élete javarészét. 9 szer ítélték el lopásért, úgy, hogy 16 évet ült különféle börtönök és fegyházakban. Legutóbb kiszabadulván, eselédnek állott be a Marion Mihály házába és itt is elfogta Füzfa Lidit régi bűnös szenvedélye. Feltörte gazdájának a szekrényt abból százhusz forintot ellopott. A törvényszék Dr. Szabó Géza bíró elnöklésével ma mondott felette ítéletet és Dr. Balás Elemér alügyészindítványa értelmében három évi fegyházzal sújtotta. Az elítélt s s közdíó ih fellebbezett.

— Az ipartörvény módosítása. Abonyi Emil miniszteri tanácsos ma elkészült az ipartörvény módosításával. Mint a Főv. Tud. Jelenti, Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter még a karácsonyi ünnepek előtt szaktanácskozásra hívja össze az ország valamennyi ipartestületét. Előzetesen az ujonnan elkészült törvénytervezetet megküldik az összes érdekelt testületeknek szakvéleményezés céljából. Az új ipartörvény tervezete főleg a mostani ipartörvény ötvenedik szakaszát változtatja meg. Ugyisint szélésebb formában van kiterjesztve az ipartestületek hatáskörének autonom joga az ipartörvény-tervezetben. Az új tervezet ezenfelül külön szakaszokba foglalva határozza meg a nagyipar- és a gyárakra vonatkozó munkásvédelmi köteleességeket.

— Halál életmentés közben. Szevics Jován nádalyi lakos a minap buzát vitt öröltetni Turiára. Már besötétedett, mire haza felé indult a Ferencz csatorna mellett vívőkocsinton. A csatornaparton szembejött vele Joszics Mladen jubász, ki a birkáit terelte hazafelé. A lovak megijedtek a birkáktól és elragadták a kocsit, mely egy fordulónál a benne ülő Szevicsessel a vízbe esett. A jubász utánna ugrott, hogy kimentse, már el is érte a faldokló embert, de ez oly erősen kapaszkodott bele, hogy az uszában megakadályozta s így rövid küzdelem után mindketten elmerültek. Joszics 12 éves fia, ki az esetet a partról nézte, jajveszékelve futott a faluba segítségért. Hosszas keresés után mind a két holttestet megtalálták szorosan összeölelkezve.

— A fogyasztási szövetkezetek ellen. Miután kereskedelmi körökből már számos panasza hangzott el a fogyasztási szövetkezetek ellen, a kereskedelmi miniszter legutóbbi körrendelettel intézett az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyben föl hívja őket, hogy a hazai kereskedelem és a szövetkezeti mozgalom közti összhang létesítése végett terjesztsek föl hozzá a fogyasztási szövetkezetekre vonatkozó statisztikai adatokat, főleg azokat, amelyek kiterjeszkednek a fogyasztási szövetkezeteknél fölmerülő és szociálpolitikai szempontból érdekes körülményekre. A körrendeletben 22 kérdés van föl téve, a melyekre különös súly helyezendő a vizsgálatnál.

Színház.

Színházi műsor.

Csütörtökön, november hó 28-án
Ocskay brigadéros. Színmű 4 felvonásban.
Pénteken, november hó 29-én A denevér
Operette 4 felvonásban.

Szombaton, november hó 30-án A Gésák. Kínai operette 4 felvonásban.

Vasárnap, december hó 1-én két előadás; délután 3 órakor félhelyárakkal: Himfy dalai. Vigjáték, előjátékkal, 3 felvonásban; este 7 és fél órakor, bérletszűnetben: Angot, a kofák leánya. Operette 3 felvonásban.

Hétfőn, december hó 3-án, New York szépe. Operette 6 felvonásban.

A VIII-ik osztály gimnasztái.

Az ügyet mindeki ismeri és így nincs szükség szókos magyarázatokra.

Mikor az egyházkerületi gyűlésen Ritoók és Dávidházy urak oly erősen kárhoztatták Gulyás doktort, a jeles professzort, bizony mondom, elvetették a súlykot. Szeretném én látni ugyanazon urakat oly kényszerhelyzetben aminőben Gulyás volt. Hogy miért került ebbe a helyzetbe? Ez is gáncs az önök szemében? A kultúra egy ágáért, a legnemesebb művelődésért küzdött akkor mikor oly sorsra jutott.

A nyolcadosztályu diákok (hirlapi uton bizalmat nyilvánítottak professzoruknak. Szerető tisztelettel teljes az a hang, mely fülünkbe jut a cikk meleg soraiból.

A diákbecsület, a tanárszeretetnek haladók kultusza ragyog ott mindennél fényesebben, amikor fiatal lelkük sugallatának engedve a nagy nyilvánosság elé lépnek. Használjanak egy kitélt, mely egy lap szerkesztésére vonatkozik, de ennek is inkább naivságuk, mint rosszakaratuk az oka.

Levelet ír erre a szerkesztő ur a diákokhoz. A levél praemissája dicséretet szavaz a diákoknak tanárok szeretetéért. Ez naivabb dolog, mint a diákok nyilatkozata, melyet a szerkesztő «rikító» nak tart és nevez.

De nem a nevének nevezi. Az a nyilatkozat tündöklő pont a mai tanbátyáros korokban, mikor elemi iskolától egyetemig mindenütt a tanárok és tanítványok elhidegüléséről esik szó. Azon a nyilatkozaton meglátszik, hogy haboztak a diákok soáig; a hangot választgatták, a kifejezéseket próbálgatták. Lázasan készülhetett az a nyilatkozat, amely lázasan érett meg tervük is. Aztán lelkesedésükben, és hogy mennél gyorsabban megmutathassák szeretetüket, leadni kérték a cikket.

De hogy visszatérjünk a szerkesztő ur levelére, a levél további folytatása oktatás, teljesen pedagógikus irányban. Ha nem tudnánk, hogy a szerkesztő ur lapot vezet, azt hinnők, hogy professzor. Még pedig olyan professzor, kinek meglehetősen adag jutott a

kegyességéből. — Atyai jószívűséggel inti a „nebuló”-kat, hogy tanuljanak szorgalmatosan, vigyázzanak, hogy letehessék az érettséget. Persze ez nagy szó; nehéz dolog a matura, pláne azoknak a szemében, kiknek ez a „sem mire sem predestináló” minősítésük sincs meg. A szerkesztő ur a superlativusig koncilál, mi csak a comparativusig, s meglegszünk azzal, hogy ezt a nyílt levelet (II. kerületi képviselőválasztás: nomen et omen) comparativnak tartjuk. Egy kis ellenszenvvel leszállhattunk volna az alapokra is, melynek alajpa tudvalevőleg üres, minden nélkül álló test.

Az alsóbb osztályu növendékeket ne féltsük. Azok gondolhatnak bármit, de félnek a szekundától s nagy közöttük a fegyelem. Ha meg felsérdülnek és memóriájukban felcsillan ez a régi emlék, kutatásközben bizony megtudják, hogy mért csinált reklámot lapjának és magának egy szerkesztő, hajdani professzoruk párbajából?

En csak azt ajánlom szeretettel barátaim figyelmébe, hogy gondolkozzanak helyzetük felett. Gondolják meg, hogy nyolczad gimnazisták, akiknek a dagadó önértet méhez elnyomni. S ha bárki fenyegeti is őket munusokkal, álljanak elébe; ha tulsul hányják szemükre az érettségiig vezető rögs utat, dobják vissza büszkén:

— Hol a tied?

Ezt a nehány sort egy volt debreczeni VIII. osztályu tanuló írta, akit ma már nem lehet ijesztgetni, mert — hogy a szerkesztő ur végszavával éljek — „sikerrel letettem — az érettségi vizsgát.”

Gáz.

Kirabolt községháza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 28.

Nagy veszedelemben forgott szombaton éjjel Gombás község adófizető polgárainak a pénze. Minthogy a lejárt adófizetési évnegyed után a község lakosai közül igen sokan maradtak hátralékban, az előjáróság végrehajtást rendelt el a hátralékosok ellen.

Ennek meglett a hatása, mert a múlt szombaton egész nap vitték az adófizetők a pénzt a község házára.

Ezt a sok pénzt megirigyelte Gajdos János és Sinkó Ferencz, a kik ugy okoskodtak, hogy miután azt a nagy összeget másnap reggelig nygsem szállíthatják el, megpróbálják, hátha sikerül a pénzt megkeríteniök.

Még szombaton este, mielőtt a község házát bezárták, a két betörő észrevétlenül föl ment a község háza padlására és ott meghúzták magukat.

Este tíz óra után, mikor már a faluban mindenki nyugalomra tért, a két betörő hozzáfogott a munkához. Feibontották a pénztárszoba tetejét és egy kötéllel leereszkedve a szobába, hozzáláttak a vasláda felfeszítéséhez, a mi azonban nem ment olyan könnyen.

A betörők teljesen összevették a pénztárszekerényt, de a pénzt még sem tudták elérni. Lámpát nem mertek gyújtani, hanem csak sötétben dolgoztak, a mivel zörgést idéztek elő.

Boszán András éjjeli őr meghallotta a zörgést s mivel tudta, hogy abban az időben a község házán nem tartózkodik senki, hallgatóni kezdett. Majd futott a bíróhoz és bejelentette, — hogy mit hallott.

A bíró és jegyző gyorsan segítséget vettek magukhoz és körülállták a község házát. Mikor a pénztárnok is megérkezett, a kulccsal felnyitották a pénztár-szobát.

A két betörő ekkor már az ablakon keresztül akart menekülni, de az odakünn állók Gajdos, a mint el akart menekülni leütötték, Sinkót pedig a pénztárszobában fogták meg.

Gajdos oly súlyos sérülést kapott a fejére, hogy a koponyája megrepedt s eszméletlen állapotban vitték be a község házára. Aligha marad életben. A betörőt átadták a csendőrségnek.

Föld alá temetett munkások.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 28.

Tegnap reggel Budán, a magyar királyi földmivelésügyi miniszterium vezetése alatt álló szőlészeti kísérleti állomáson komoly szerencsétlenség történt. A telepen négy munkás az alapozási munkálatokat végezte. Eközben a föld reájuk omlott. Egy munkás ott lelte halálát, három pedig súlyos sérülésekkel került a kórházba. A szerencsétlenségről a helyszínen járt tudósító a következő részleteket jelenti:

A szőlészeti kísérleti állomás pavillonjait a Trombitás-uton, a Drasche-féle téglagyárral szemben építik. Jelenleg az alapozáshoz szükséges földmunkálatokon dolgoznak. Három helyütt tizenhat-tizenhat munkás ásta a földet és hat-hat kubikkal hordták el azt. A munkásokra Herczeg Simon felügyelő ügyelt fel.

Tegnap reggel hét órakor fogtak hozzá a munkások az ásáshoz. Herczeg felügyelő több ízben figyelmeztette őket, hogy vigyázzanak, mert a földtömeg könnyen beomolhatik. Mikor a többi munkások munkája után nézett, egyszerre csak egy nyolcz óra tájban ropogást hallott. Hirtelen visszasietett, de akkorra a szerencsétlenség már megtörtént. A hatalmas robajjal aláhullott földtömeg maga alá temette az ott dolgozó négy munkást.

Iszonyu jajveszékélés és nyöszörgés hallatszott ki a föld alól.

A felügyelő azonnal elküldte Rebák Ferencz napszámot az új Szent János kórházba, hogy jöjjenek az orvosok segítségére. Ezalatt pedig a munkások hamarosan hozzáfogtak a kiásásukhoz. A legszörnyűbb állapotban találták Bilka Józsefet. Bilkának a feje a lábai közé volt szorulva, mert a súlyos földtömeg éppen a fejére zudult. Rebák a Szent János kórházból nem kaphatott segítséget, mert ott csak a hivatalosan beosztott orvosok voltak. Erre elszaladt a vámnál álló rendőrhöz, ki a Drasche-féle téglagyárból telefonon jelentést tett a második kerületi kapitányságnak, ahonnan a mentőknek tetten jelentést telefonon.

A szerencsétlenséghez a mentők három kocsival vonultak ki. Tizenhárom mentőorvos ment ki dr. Kovács Aladár igazgató

és dr. Löbl őrvezető vezetésével. A romok alól ekkorra már kihúzták az alátemetett munkásokat.

Bilka József huszonkétéves kőművest a vastag, fagytól megkeményedett földréteg valóssággal összelapította. Mikorra a mentők kiértek, már meghalt.

Villim János huszonhároméves napszámos mind a két lábát eltörte.

Imrefi István huszonléteves munkás a fején, mellén és lábán szenvedett zúzódásokat.

Krepsz Ferencz huszonkétéves napszámoson pedig idegrázkódást konstataáltak az orvosok.

A mentők a sebesülteket ellátták az első segélyvel, azután mind a hármat az új Szent János kórházba szállították. A rendőrség részéről Beczker Adám és Hanzély Gyula rendőrtisztviselők mentek ki a szerencsétlenség színhelyére. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a földbeomlást az okozta, hogy a munkálatoknál nem támasztották alá az amugy is lágy földet, amely a csákányütések alatt elvált és így omlott az alatta dolgozó munkásokra. Az esetről délebben tett a főkapitányság jelentést a vizsgálóbíróknak.

CSARNOK.

A gonosz mostoha.

— Regény a népelethől. —

Írta: Szini Péter.

XV.

Nehéz napok.

— Elhallgass! — rivalt rá Pityke. Ha be nem fogod a szád, a fához csaplak!... Miért sírsz? Jobb dolgod lessz itt!... Bácsi Mihály ugy sem volt apád!

A kis Juliska nem tudta még felfogni a szavak értelmét, de annyit megértett, hogy nem szabad sírnia, mert ha sír, a fához csapja az a kegyetlen ember.

Elfojtotta hát zokogását s félelemmel tekintett körül a rengetegben.

A barlang előtt egynehány visszataszító külsejű férfiú gubbaszkodott, kik, midőn meglátták Pityke Laczit, hangos rivalkodásban törtek ki.

— Mit hoztál te? — kérdé egyik marczena kinézésű férfiú, hosszan nézve a kis leányra.

— Egy leányt hoztam. Jó lesz gazdasz szónynak, ha felnő! — felelt Pityke Laczi tré fásan.

A rablók hangos kacajra fakadtak. Kacajukat visszhangozta a rengeteg borzasztóan.

Aztán sorban megnézegették a leendő gazdasszonyt.

— Ez a leány mindig a szemetek előtt legyen! — Parancsolá Pityke. — Nem szabad neki a barlangot elhagyni, mert nagy veszélybe kerülhetne bennünket.

— Helyes! — Itt marad! — zúgták rá.

— Te, Sánta Peti! fordult egyikhez. — Ugysem járhat sz most velünk, míg a lábaid be nem gyógyul, hát te leszesz a felügyelője.

— No hát felelek is érte! Előlem el nem tűnik! — mondá asánta rabló.

— De felelsz is! Életeddel játszol, ha eltűnik innen!

— No hát akkor én ne legyek Sánta

Peti, ha n
meg őrizni.

Igy ke
langjába.

Nehá
megbarátk
atyját s ne

Nem
rossz szöve

Néhá
honos lett

lőpor és t
halmozva.

Sánta
a kis leány

Mes
kincsről b
kányokról.

A kis
den szavá

Egy
rablóbarla

tott a mul

helyzetbe,

rablókat.

Sánta P

tette, mint

— M

egyre. —

szélni.

Sánt

mészert.

egyszer o

Hive

hogy a g

mesélget

Egy

egy felelt

— M

Nem me

gom lesz

neked a

Juli

de nem

meit.

Az

gyermek

gyelme

Kiv

het Sánt

Fes

készített

Egy

elfojtott

—

langból.

Na

kis leán

Eg

mit látó

A

szekötö

ötötte

—

Utanza

Peti, ha azt a kis porontyot nem tudnám meg őrizni.

Igy került ki a kis Juliska a rablók barlangjába.

Néhány nap telt el. A kis leány hamar megbarátkozott sorsával. Elfelelte nevelő atyját s nem télt többé a rablóktól.

Nem voltak azok oly félelmssek. Egy rossz szóval sem bántották soha.

Néhány hónap múlva már egészen otthonos lett a barlangban, ho sok ruhanemű, lőpor és tömérdek lopott tárgy volt egybehalmozva.

Sánta Peti olyan jól elmulatattá, hogy a kis leány örömet talált a kósza életben.

XVI.

Szökés a barlangból.

Mesélt neki szép tündérről, sok kincsről, hatalmas királyokról, borzasztó sárkányokról, harcoló királyiakról.

A kis Juliska szinte szívta magába minden szavát.

Egy éve múlt már, hogy a kis leány a rablóbarlangban él. Most már eszébe se jutott a múlt. Ugy bele talált magát az új helyzetbe, hogy nem kívánczozott elhagyni a rablót.

Sánta Peti, a nyomorék reből, ugy tekintette, mintha tulajdon édes atyja lett volna.

— Meséljen Peti bácsi! — kérlelte egyre. — Jaj, be szépeket tud maga elbeszélni.

Sánta Peti jól ismerte Pityke Laczi természetét. Reszketett a gondolatra is, hogy egyszer csak eltűnik a kis leány.

Híven teljesítette hát kötelességét, s hogy a gyermeket magához édesgesse, egyre mesélgetett neki.

Egy este azonban Juliska felszólítására így felelt:

— Most eradj és feküdjél le, kis leányom. Nem mesélhetek ma neked, mert sok dolgom lesz. Majd, ha felébredsz, elbeszélémet neked a csengő bégő aranyvár történetét.

Juliska bement a barlangba. Lefeküdt, de nem tudott aludni. Az álom elkerülte szemét.

Az elröppent éy nyomot hagyott a gyermek lelkében. Ertelme erősbült, fi gyelme élésebbé lett.

Kíváncsi volt tudni, hogy mi dolga lehet Sánta Petinek.

Feszült figyelemmel hallgatott falevéiből készített ágyán.

Egyszerre csgk ugy tetszék neki, mintha elfojtott kiáltást hallana.

— Felült ügyában s kinézett a barlangból.

Nagy tűz égett a barlang szája előtt. A kis leány jól láthatott mindent.

Egész testében megborzadt attól, a mit látott.

A tűz előtt egy öreg zsidó feküdt összekötözve. A szerencsétlent égő fahasábbal öltötte Sánta Peti.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Érkezik
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonal 1.28 délután
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonal 9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonal 1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonal 8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonal 8.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonal 9.40 este
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz. 5.34 délután
Debreczen—M.-Sziget—Kőrösmező		
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonal 2.08 délután
Kőrösmező	2.56 reggel	Személyvonal 12.41 délután
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonal 10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonal 4.56 délután
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz. 12.03 éjjel
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonal 8.50 este
Debreczen—Szerencs		
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonal 11.21 délelőtt
Szerencs	4.01 délután	" 7.03 este
Szerencs	6.58 este	" 10.43 éjjel
Debreczen—Füzes-Abony		
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonal 10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	" 7.56 este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess		
N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonal 11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	" 6.18 este
Debreczen—Tisza-Lök		
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonal 9.17 délelőtt
H.-Nánásig	4.06 délután	" 7.29 este
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	" 1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indulás
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz. 6.08 reggel
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonal 4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonal 9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonal 2.03 délután
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonal 7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonal 6.50 reggel
Kőrösmező—M.-Sziget—Debreczen		
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonal 6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonal 8.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonal 6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonal 2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonal 11.35 délelőtt
Kőrösmező	10.12 éjjel	Személyvonal 1.22 délután
Szerencs—Debreczen		
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonal 5.— reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonal 9.03 délelőtt
Szerencs	7.53 este	Személyvonal 5.10 délután
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen		
N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonal 5.25 reggel
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	" 1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen.		
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonal 5.06 reggel
Tisza-Lök	6.25 este	" 2.35 délután
H.-Nánás	3.30 délután	" 1.30 délután
Füzes-Abony—Debreczen		
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonal 4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	" 11.35 délelőtt

POLGÁR SÁNDOR

magy. kir. szabad. nyert orvosi mű-és közezerész

BUDAPEST,

VII. Erzséhat-körút 50. sz

Ajánlja dusan fölszerelt rak-tárát sajátgyártmányu orvosi, sebészi és beteg-ápolás-tárgyakban.

Sajat találmányu m. kir. szabadalmazotti Polgárféle

szervkötő

haszkötő, görcsér-elleni gum-mi-hariganya, orthopédia-ké-szülékek, műlábak és ke-zek stb.

Valódi franciaia különleges-ségek F. Berguand fils pa-risi gyárából.

Reszletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Utánzza ellenvedve 16302 sz. a.

Kardos László

áruházában,

Kossuth-utca 9.

Az őszi és téli időnyre megérkeztek a sok hasznos érdekes és szép árucikkek, u. m.: Szintartó barchentek, flanellek, flanel takarók, ágyterítők, függönyök, paplanok, madráczok, divány takarók, szőnyegek, kocsi és lópokróczok, bntorszövetek, linoleum és lábtörők.

Valódi szepeségi-árak, asztalneműek, törülközők, zsebkendők, vásznak, legjobb faj chiffonok, férfi- női- és gyermek kész fehérneműk, flanel, posztó és selyem al sósoknyák nagyválasztékban.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek
a kiadó hivatalban.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen czikk

Magas rendelet alapján minden kereskedő árusíthatja és orvos szaktekintélyek által ajánlatik a

József táp-tea.

Köhögés, mellfájás, nehéz lélegzés (asztma) elnyálkásodás ellen az

I-ső számú József táp-tea
(1 doboz ára 50 fillér.)

Nehéz emesztésnél, székszorulásnál, bágyadtságánál, tulhizásnál és mint vértisztító tea orvosi szaktekintélyek ajánlják rendszeres használatra a

II-ik számú József táp-teát
(1 doboz ára 50 fillér.)

Viszonteladók nagyobb vételnél előnyben részesülnek.

Fő és szétküldési raktár: Vogler József-nél, Budapest

VI. ker. Külső Váci ut 140 szám.

Képviseletet vidékre, minden városba adok.

Cs. és kir.

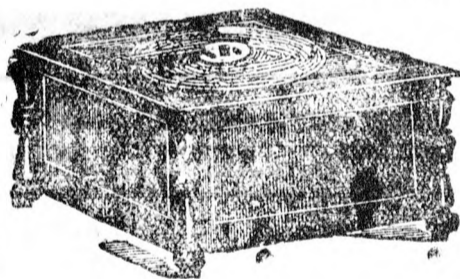

udv. hangszergyár.

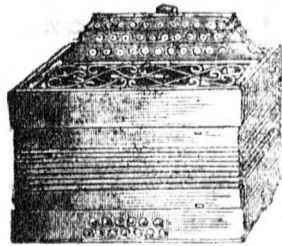
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Mintur-Ariston.

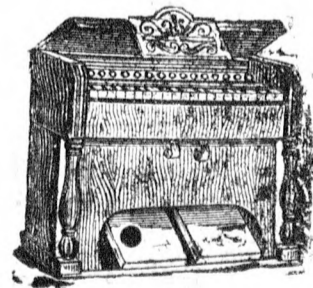
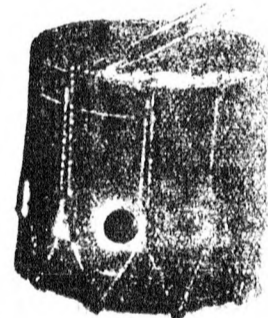
Ezen új találmányu bájos hangszere a leg kedveltebb magyar vagy más nótákat el huzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

Kitűnő hangu harmonikumok
8 frttől feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körút sarkán)
Zenepalota.

Iskolai hegedűk.

Dallama csannó, egyenlően tömör erőtelles hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyár mányu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselote,

Képes árjegyzék: a) harmonikumokról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő disztárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, **czimbalmek**, **czlterák**, **harmoniumok**, **zongorák** stbről ingyen és hármentve küldeték, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatik az árjegyzék.

Vendéglátásoknak zenélő automaták.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.